

HÉBER KÖLTŐK VERSEIBŐL*

PINHÁSZ SZÁDE / *Az angyal*

És lovagol az égen a Halál.
Könnyedén, fénylőn lovagol a kéken át, a csöndben.
És lovagol az égen a Halál, arca lányarc.
Szembogara borostyán. Talpa fehér, akár a lilium.
Kardja naptestből faragva, kardja
kimered a négy égtáj felé.
Kimered Damaszkusz és Amman felé, ki Jeruzsálem felé,
kimered balgára és bölcsre, adósra és hitelezőre, szerelmesre
és arra, ki asszonyt még sohasem ölelt.
És lovagol az égen a Halál.
A porban ül a költő és halálarcot ír a vízre.
Ködben, tajtékban háborog a víz, s ő halálarcot ír a vízre.
Majom viháncol az erdőn, virág pattan fel, mint a láng,
fű nő, kutya ugat, birodalmak dőlnek, próféták
álmodnak istenekről, asszonyok élnek elhagyottan és szerelemben.
És adnak és vesznek, és házat építenek,
és azt mondják rájuk: élnek, pedig halottak.
Ez a világ tartás nélkül való.
És lovagol az égen a Halál, a kéken át, a csöndben.
Arca lányarc, talpa fehér, akár a lilium.
Szembogara borostyán. A Halál mosolyog.
Lábánál őshüllő, dögvész, vér, bürökpohár,
lábánál rettegés, sírás, feneketlen szakadék,
de lába fehér, mint a lilium, és arca szűzarc.
Erdők, virág és fű felett, mindent átlélegző, nagy tengerek felett,
Damaszkusz és Amman folyóvizei, Jeruzsálem és Szináj ormai felett
csak lovagol az égen a Halál.

ÁLEKSZÁNDER PEN / *Énekek éneke*

Sáron liljoma én vagyok
(anyám, anyám, a múltba lát szemem)
völgyek rózsája, itt vagyok
(anyám, hangtalan sír az életem)
kormos vagyok
(szívem-anyám, a füstködből kiszállj)
pompás vagyok
(csak egy maradt meg – a kemenceszáj...)

Oly szépséges vagy, szép szerelmesem
(kiért bont könnyű szárnyat énekem?)
a te semeid galambok, tövis közt rózsza vagy
(félelmed éjében holttestek lángzanak)
ó, jöjj ide vissza, ó, jöjj vissza, Sulamit
(a hamu emléke bosszúval elborít)
ím, új rügyek bújnak, gerlék búgnak az ágközön
(én életem végéig bosszúra esküszöm)
én esküszöm napra és esküszöm éjre, hogy sosem
mossa el hullámozó átok és félelem
az ének vérével feltáplált gyűlölet életét –
kemence-lilium énekek énekét.

GERGEY ÁGNES FORDÍTÁSAI

NÁTÁN ÁLTERMÁN / *Válasz az olasz kapitány pohárköszöntőjére*

Felhők lovagolnak a szél-paripán,
– sebj! – befejeztük a munkát!
Hogy újra a partratorünk, kapitány,
ma éjszaka arra igyunk hát!

Nem ismeri ezt az utat a világ,
térképre sem írta le senki,
nem hirdetik ezt utazó-irodák –
de a nép sose fogja feledni.

E szürke hajókról a vers, a regény
szól majd az idők folyamán rég.
Irigyleni fog akkor a többi legény,
irigyleni fog sok kapitány még.

Titkát e csapatnak az éj nyeli el –
legyen áldva a tette örökre!
Hisz láttad: a vállon a partra cipel
egy népet az ősi rögökre.

Igyunk a vad éjre a munka után,
veszélyben a partra törökre,
e szürke hajóra igyunk kapitány,
s az összes utána jövőkre!

Igyunk fiúkra, kik éj idején
sötétben elértek a partra
a pontos időre, találka helyén,
üldözve, esőbe, viharba.

Megírja ezekről is hősi dalát
egyszer, kiben él ez a szellem:
hogy vívja az új trafalgari csatát
egy bárka hajóhadak ellen.

Felhők lovagolnak a szélparipán,
– sebj! – befejezzük a munkát!
Hogy újra a partratorünk, kapitány,
ma éjszaka arra igyunk hát!

Majd a sarokban a korcsmapadon
chiantival üzve a gondot
bagód kiköpöd s mosolyogsz
magadon:

„Eh! Cimborá, vének e csontok!

* Részletek az Európa Könyvkiadónál megjelenés előtt álló,
Dávid tornya című antológiából

Bejártam a földet, e nagy tököt én,
de azóta se – Santa Maria! –
nem áztam el úgy, ahogy éj idején
öntött nyakon ott Naharia.”

S elmondjuk: „Azóta kinyitva kapunk,
befogad ma ezer s ezer embert.
S tudod, ki nyitotta ki? Kis csapatunk,
legyőzve az éjjel a tengert.”

„Bizony” – kacagod – „se hajó, se radar
nem tudta elérni a bárkát!”
Egy szitkot a szád olaszul lehadar
s kihúnynak a parton a lámpák...

Így lesz! S e vad éjre a munka után,
veszélyben a partra törőkre,
e szürke hajóra igyunk, kapitány,
s az összes utána jövőkre!

Az ezüsttálca

*A hazát nem nyújtják át ezüsttálcán
a népnek.*
(HÁJIM WEIZMANN)

És csöndes lesz az ország. A határok sebére
a füst borítja lassan
homályos hályogát.
S ott áll a nemzet, fájó, feldúlt szívvel, de élve,
hogy átvegye a földet,
a páratlan csodát.

Ott áll a nemzet és készül az ünnepélyre,
új kor van születőben az ősi tájakon.
Egy lány és egy fiú
indul népük elébe,
új öröm éled bennük, és még friss fájdalom.

Kék ing s nehéz bakancs, hétköznapi ruhába
öltözve jöttek el,
egyiknek sincs szava,
nem öltözhettek át, nem volt idő, hiába,
dolgoztak nappal és őrt álltak éjszaka.

Mennyi ideje már, s nyugalmat nem találtak,
de rajtuk csillog a töretlen ifjúság,
akár a kőszobor,
oly mozdulatlan állnak,
nem tudni, él-e szívük, vagy golyó járta át.

És megkérdi a nemzet, könnyei közt, csodálva:
hát kik vagytok ti, ketten? S ők csendben állnak ott,
és halkán így felelnek: „Vagyunk az ezüsttálca,
melyen átnyújtják nektek a zsidó államot.”

Csak ennyit mondanak, s lehullnak fénytelen.
A többit elbeszéli majd a történelem.

BEN-CIJÓN TÓMER / *Változat*

Én meg a szélbe.
Apám meleg, mélybarna színeket tett háza
minden szegletébe,
szélkönnyű bútorokkal, a fagy színeivel
bútoroztam én be.

Apám együtt élt istenével,
én a saskeselyűvel lélegeztem.
Apámat az utca nevelte még fel,
nekem nem volt hajlékom egy sem.

Apám hallgatott. Dobogott a szíve.
Én visszaütök, de a szívem néma.

Apám szentélye egy sírkő. Halott rég.
Az enyém a szél, s élek egyelőre.
Mi marad, ha mint pelyva, szóratok szét?
Fiam nem vési nevem fába, kőbe.

LATOR LÁSZLÓ FORDÍTÁSA

Árnyékgyerekek

Lehúnytam a szemem.
Újra azok a hangok,
újra a fojtott,
harisnyás
csosszanás.

Az árnyékgyerekek.
Elkerülik a napvilágot,
ahogyan én a döglött egeret.
és nincs szavuk.

Éjszaka bújnak elő,
megszállják az emlékezetet,
csönd áll a vagonokban.
Mint a szenet, rakodták ki őket,
torkukban megszakadt a lehelet.
A sarokban ott hever
egy rongybaba,
elhagyatottan.

És látni még papírhajót,
és elhullajtott szalagot,
masnit a pihehajból,
és angyalok mind, viaszangyalok.
Egy pillanat, s elillannak az égen.
Tekintetüket a tarkómban érzem.

DÁN LIVNI FORDÍTÁSAI SZÉKELY MAGDA FORDÍTÁSA

ÓZÉR RÁBIN / *Nehéz hozzáférni*

Nehéz hozzáférni ahhoz,
ami vagy.
Mert urad birtokol téged, magához
köti rabszolgáját, benned
önmagát valósítva meg.

Nehéz megérinteni azt,
aki fogvatart.
Meglátni a sebben az orvost,
benne, aki meggyógyeszt, őt, aki
kiegyenesít, a magához ölelőt
benne, aki a testedből kiűz.

És fenn az égbolt nagy játéka.
A tisztaság vágyódik ott és megvalósul:
fellegekké lesz, fellegekké,
ahogy átadják magukat a szélnek
s ahogy átváltozik bennük a szél,
kénye szerint más-más alakot ölt,
amíg az áttetsző kékség mindüket elnyeli.

Én menni nem fogok

A szorongás naponta. Villámaimat
papírhoz köti a szavak vezetőke.
Menekülnék, de gúzsbakötve dermedek.
Később a kávéház éjjele a magányos tömegben.

Ott a mindenkor vesztesek hamis
okoskodása, ál-győzelmeik,
ahogy az idő meredélyein hajszojják fölfelé
becsapott értelmüket. Akiknek szájok vagyon,
de nem szólnak, most elhajítva. Mint a csikkek.
Szanaszét. Mint széttördelt gyufaszálak.
A dölőfösek barátkozása megszakad.

Mind keserű s idegen, szétesőben.
De kigyújtja az ajtón túli csöndben
lepke-lepedékes, hideg pupilláját
egy piros autó.

Az elegáns klubban, ahol jelszavak vérszíne
az omló függönyökön, hallom félig ébren
a frázisfényesítő hősöket ahogy
kényelmes fotelben kelnek át a történelem
hullámain.

Nekem vessző választja ketté a tengert, a hegyek
nyáját tereli, erős kézzel, kinyújtott karral,
de az ország holtakkal vettetik be.
Nem kell agyak idegen kattogása, csak amit szívem
érez.
A ma gyötrelmeiben a holnap virágzása szólít.

Én menni nem fogok – de kinn
az ajtón túli csendben
halottaskocsi vár
sötét sofőreire.

SZÉKELY MAGDA FORDÍTÁSAI

ÁJIN HILLÉL / *A kfár-szábái kanyarban*

És ádar hó ötödikén körülvirágzott engem a világ.
És szirmokkal borítva örömet illatoztam.
S hallottam a fények és vizek hívogatását:
gyere már, Gyere már!
Lepkének néztek biztosan, engem, vagy csak
a lelkemet,
legyen hát igazuk.

Mint én, oly áttetsző volt minden, de csillogóbb.
A tegnapi eső tükrében csapzott verebek.
Ádar ötödikén történt ez a kfár-szábái kanyarban,
vagy talán máshol, másmikor.

A gyümölcsösben narancsvirágok kuncogása,
így akartak megbolondítani,
de én az ultramarin égbolt tízezer táncába
felszökelltem,
a virágok meg kapdostak utánam: gyere le,
fontos voltam nekik! Na de ott
király volt egy ostoba kakas is,
hát akkor én Isten legalább! Hú, de mulattam.
Mulattam, az elbutulásig.

Kinevettem a szamarat is, ment az úton, s oly
állhatatos volt,
hogy lehet bármi állhatatos ilyen szédült napon?
Muszáj számárnak lennie teljesen, mosolygott
a bensőm,
aztán úgy tetszett, szalad a föld,
mint egy kelekótya tehén.

Igazából persze én szaladtam egy
hollandi s egy damaszkuszi üszővel a közeli faluba,
de a kfár-szábái kanyarban körülvirágzott minket
a világ.

A gyümölcsösök illata, mint mennydörgés,
megingatott,
ó, édes, édes, édes illatok,
egy fecskerajt is megzavart az illatok fellege,
bódultan kavarogtak összevissza,
és tudtam, érzékleteim raja
ez a bolond kavargás.
Két tehenem rábódült a világra,
semmi jómodor.
De nehéz,
de nehéz volt nem visszabögnöm nekik,
legszívesebben én is felbödültem volna bizony,
a kfár-szábái kanyarban.

Mert a jókora pocsolóban ott úszkált egy zseniális kacsa, szemezett a nappal, mely szerinte a vízbe hullott,

remélte, hogy megkaparintja,
reméltem én is.
Remek volt ily bárgyúnak lenni s tudni róla,
s tudni, hogy milyen bárgyú és csodás világban kóválygunk mindannyian.

Mosolyt éreztem, meglehet, hogy én mosolyogtam. Vagy a világ.
Lehet, hogy összekeveredtünk.
Elnyeltem volna mindent boldogan,
a fénymuzsikát, az illatzuhogást, elnyelte volna a szemem, a lelkem!

Lehetségesnek tűnt minden, de minden.
Tarisznyámban nevettek rajtam a könyvek,
de mit tudhatnak a könyvek a világról ádár ötödikén

a kfár-szábái kanyarban?
Mit tudnak csupavíz pályán versenyfutásról
a sárga margaréták,
piros pipacsok között?
Mit tudnak a villamos ág nyilalló útjáról, ahogy türelmetlenségében kitör a vezetékből?

Nevetségesek a könyvek ilyen napon,
amikor csodás létezni, bárhogy, bármiként,
csodás áldozatul esni a virágzás rohamának,
a föld minden cintányérjának ütemes zengésétől megriadt ezernyi érzékkel lélegezni –

Mert ádár hó ötödikén a kfár-szábái kanyarban csodálatos létezni, csak létezni, egyszerűen.

SZÉKELY MAGDA FORDÍTÁSA

DÁN PÁGÍSZ / *Lövés*

Még vár
hanyatt, a fülében maradt
egy szó eleje, egy szótagnyi hang,
a halálé, a homlokában visszhang csavarodik.
A homokzsákból vékony patak indul. A szél
egy fürtjét meglebbenti. Megadja magát. De
még
ura a test egész hadseregének,
most jelt ad,
és kitör szeme forradalma, befelé fordul, s látja:
ez a hallgatás ideje. Most rendeződik át,
vár, elrejtőzve a fűben. Figyeli a leendő.
De eltéved ereiben,
szökik a vére, nem tudja bezárni.
Idő előtt elindul, kiáltozik a földből,
a földből, melynek nem volt szava hozzá,
s magát megvonta tőle.

Ceruzairás egy leplombált vagon falán

Én Éva
Ábel fiammal
ebben a transzportban
ha látjátok nagyobbik fiamat
Kaint az Ember fiát
mondjátok neki hogy én

LATOR LÁSZLÓ FORDÍTÁSAI

P.O.B. 101, Woodmere, NY 11598; Tel./Fax. 516-569-0830
Main Office: P.O.B. 6056, Jerusalem 91060, Israel, Tel. 972-2-380-247, Fax. 972-2-388-423.